

Số: 22 /CV-VASEP

Tp. Hồ Chí Minh, ngày 15 tháng 3 năm 2023

V/v kiến nghị tháo gỡ bắt cập trong thực
hiện kiểm soát IUU, cấp S/C và H/C

**Kính gửi: - Tổng cục Thủy sản
- Cục Quản lý Chất lượng Nông Lâm sản và Thủy sản**

Hiệp hội Chế biến và Xuất khẩu Thủy sản Việt Nam (VASEP) trân trọng cảm ơn Quý cơ quan đã luôn hỗ trợ và đồng hành cùng cộng đồng các DN hải sản trong thực hiện tốt các quy định về chống khai thác IUU, đảm bảo ATTP và tháo gỡ các vướng mắc, bắt cập cho xuất khẩu hải sản trong suốt thời gian qua.

Ngày 13/02/2023, Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 81/QĐ-TTg ban hành «*Kế hoạch hành động chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định, chuẩn bị làm việc với Đoàn thanh tra của Ủy ban Châu Âu lần thứ 4*». Hiệp hội VASEP và các doanh nghiệp hải sản thành viên đã cập nhật và lĩnh hội các nội dung của Quyết định 81 nhằm thực hiện tốt các chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ.

Với vai trò là tổ chức xã hội nghề nghiệp, đại diện cho các DN thành viên, Hiệp hội VASEP xin cập nhật báo cáo một số tình hình và vướng mắc qua phản ánh trong 2 tuần qua của các DN thành viên về bắt cập trong công tác cấp giấy xác nhận nguyên liệu (S/C) và giấy chứng thư ATTP (H/C) phục vụ cho sản xuất, xuất khẩu hải sản sang EU:

1. Một số phát sinh, bắt cập trong thủ tục xin cấp giấy S/C khiến DN không có được S/C:

- DN mua cá ngừ vây vàng (Yellowfin) nhưng không xin được Giấy S/C. Lý do: Theo giải thích của BQL Cảng cá cho DN thì cá size nhỏ mới đúng là cá ngừ vây vàng thì khi đó BQL Cảng cá mới cấp giấy S/C. Cá có size lớn không phải là cá ngừ vây vàng nên cảng cá không cấp S/C. Tuy nhiên, Hiệp hội và DN cũng không tìm thấy có quy định cụ thể nào quy định việc phân biệt hay phân loại cá ngừ vây vàng theo size cỡ như này.

- DN thu mua cá theo số lượng thực tế tại cảng và xin S/C theo đúng số lượng đã mua nhưng BQL Cảng cá không cấp giấy S/C theo số lượng thực tế và chỉ cấp theo số lượng ít hơn vì cảng cá giải thích số lượng khai thác nhiều không hợp lý.

- DN thu mua cá cờ kiếm (swordfish) của tàu có giấy phép khai thác với nghề khai thác chính là nghề câu cá ngừ. Trong quá trình khai thác, ngoài cá ngừ là nguyên liệu khai thác chính thì tàu vẫn khai thác được các loại cá khác như: cá cờ kiếm, cá dứa, cá thu,... Tuy nhiên, BQL cảng cá không cấp giấy S/C cho lô cá cờ kiếm.

- Một số cảng cá ngưng cấp giấy S/C cho các lô nguyên liệu của tàu khai thác dài ngày (trên 1 tháng) – thông số qua hồ sơ. Theo các DN cho biết, thì xuất phát từ ngày 16/02/2023, Trung tâm Chất lượng Nông lâm thủy sản vùng 4 (NAFIQAD 4) có công văn số 67/TTCL4-CL gửi Tổng cục Thủy sản v/v xác thực tính phù hợp nội dung của Giấy xác nhận khai thác và nhật ký khai thác thủy sản. Trong thời gian chờ đợi & Tổng cục Thủy sản chưa có văn bản trả lời cho NAFIQAD 4 cũng như văn bản hướng dẫn chung gửi cho Sở NNPTNT (Chi cục Thủy sản và BQL cảng cá) các tỉnh nên BQL cảng cá ngưng cấp giấy S/C (Công văn 67 của TTV 4 đính kèm).

2. Bất cập trong thủ tục xin cấp giấy chứng thư ATTP (H/C) cho một số lô hàng hải sản khai thác XK EU:

Một số DN đang gặp vướng mắc khi không xin được giấy H/C đối với các lô hàng có nguyên liệu từ tàu khai thác dài ngày. Theo văn bản số 67/TTCL4-CL của NAFIQAD 4 gửi Tổng cục Thủy sản thì NAFIQAD 4 nghi ngại: (i) thời gian từ lúc bắt đầu khai thác đến bốc dỡ nguyên liệu khi cập cảng của tàu cá kéo dài (từ 3 đến 5 tháng) không có hoạt động chuyên tải sẽ không đảm bảo an toàn thực phẩm; (ii) thời gian trên giấy S/C và trên nhật ký khai thác có sự sai lệch nhau.

Theo phản ánh của một số DN về những trao đổi xung quanh vấn đề này như sau:

Thời gian trên giấy S/C được xác định là thời gian từ khi tàu bắt đầu rời cảng đến khi tàu về lại cảng. Còn thời gian trên NKKT là thời gian tàu bắt đầu quăng lưới khai thác đầu tiên đến thu chuyên lưới cuối cùng. Như vậy, thời gian trên giấy S/C và NKKT sẽ thường không khớp nhau (và thời gian trên S/C sẽ dài hơn trên NKKT).

Bên cạnh đó, theo đặc thù của nghề khai thác thì tàu có kích thước lớn và nghề khai thác là nghề lưới kéo thì thời gian đi biển khai thác đa phần trên 1 tháng (có khi từ 2-5 tháng) vì 1 số đặc thù có thể kể như sau:

- Tàu khai thác ở các vùng xa (khởi, lộng) nên thời gian đi dài. Khi tàu ra đến vùng khai thác, nhưng chưa có luồng cá nên tàu sẽ dành thời gian thăm dò mà chưa quăng lưới.

- Tại một số địa phương, các tàu thường đi khai thác theo nhóm/ đội. Khi đó, 1 tàu sẽ được giao đi biển trước để thăm dò vùng khai thác có luồng cá để báo các tàu khác ra sau khai thác. Khi các tàu trong đội đã khai thác xong thì tàu đó mới bắt đầu quăng lưới khai thác.

Với các đặc thù trên của nghề nên có những trường hợp thời gian trên S/C và NKKT có sự chênh lệch thời gian dài. Và dù thời gian đi biển dài nhưng tàu khai khác ở khoảng thời gian sau nên thời gian nguyên liệu bảo quản trên tàu không dài. Thêm vào đó, khi Việt Nam chưa có quy định pháp quy về thời gian khai thác biển như thế nào thì mới được xuất khẩu, thì việc đánh giá mức độ đáp ứng của lô hàng (nếu cần thiết) thì cơ quan chức năng xem xét việc sử dụng những biện pháp cụ thể để đánh giá (chỉ tiêu ATTP,...).

Với một số phát sinh-bất cập trên đang ảnh hưởng đến tình hình xuất khẩu của các DN, và trong bối cảnh mục tiêu thực hiện tốt các quy định hiện hành về chống khai thác IUU, gỡ thẻ vàng của Chính phủ & Bộ NNPTNT - Hiệp hội VASEP xin báo cáo, trao đổi nhanh tình hình liên quan để Quý cơ quan nắm và xem xét có chỉ đạo tháo gỡ các bất cập nêu trên để vừa thực hiện tốt quy định hiện hành vừa khởi thông cho chuỗi khai thác-chế biến và xuất khẩu hải sản sang EU.

Trân trọng cảm ơn và kính chào./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Thứ trưởng Phùng Đức Tiến;
- Chủ tịch, các PCT Hiệp hội;
- Ban Điều hành IUU;
- VPĐD HH tại Hà Nội;
- Lưu VPHH.

TUQ. CHỦ TỊCH HIỆP HỘI

TỔNG THƯ KÝ

Trương Đình Hòa